

**بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور
بررسی نظرات حسابرسیان در مورد صورت‌های
مالی سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی**

معاونت مطالعات بخش عمومی

کد موضوعی: ۲۳۰
شماره مسلسل: ۱۷۷۳۲
بهمن‌ماه ۱۳۹۹

به نام خدا

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۲.....	مقدمه
۳.....	۱. رابطه مجلس شورای اسلامی و بودجه شرکت‌های دولتی
۵.....	۲. مرور نکات متذکر شده توسط حسابرسان در بررسی صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی
۵.....	۱-۲. شرکت‌های مورد بررسی
۸.....	۲-۲. شایع‌ترین تذکرات مطرح شده توسط حسابرسان
۱۶.....	جمع‌بندی
۱۷.....	پیوست - مشروح نکات مطرح شده توسط حسابرسان در بررسی صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی

بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور
بررسی نظرات حسابرسان در مورد صورت‌های مالی
سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی

چکیده

با تصویب قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی در مرداد ماه ۱۳۹۸ و الزام دولت به ارائه اطلاعاتی شامل صورت‌های مالی حسابرسی شده، بودجه تفصیلی و عملکرد بودجه به‌همراه سنج‌های عملکردی شرکت‌های دولتی به مجلس شورای اسلامی، قدمی مثبت در جهت ارتقای کیفی ورود مجلس شورای اسلامی به موضوع شرکت‌های دولتی در بودجه ایجاد شده است. در همین راستا، در سال ۱۳۹۹ به‌عنوان دومین سال متوالی، صورت‌های مالی حسابرسی شده سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی به مجلس شورای اسلامی ارائه شد.

در این گزارش نکات مطرح شده توسط حسابرسان در خصوص صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ بیش از ۱۲۰ شرکت دولتی بررسی شده است. شایان ذکر است که شرکت‌های انتخاب شده برای این بررسی، بخش اعظم بودجه شرکت‌های دولتی را به‌خود اختصاص می‌دهند. شایع‌ترین نکات حسابرسان در خصوص صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی عبارتند از:

۱. عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد،
۲. عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا و عدم ثبت اطلاعات کارکنان در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری،
۳. عدم ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی حداکثر تا پایان شهریورماه ۱۳۹۸،
۴. عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر.

مقدمه

با تصویب قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی در مردادماه ۱۳۹۸، دولت مکلف شد گزارش عملکرد بودجه سال گذشته، صورت‌های مالی حسابرسی شده، بودجه تفصیلی سال جاری و عملکرد بودجه ۶ ماهه اول سال جاری تمامی شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و همچنین بودجه پیشنهادی سال آینده آنها و شاخص‌های کلان بودجه را تا پانزدهم آبان‌ماه هر سال به‌همراه گزارش ارزیابی بر مبنای شاخص‌های مالی و عملکردی به تفکیک به مجلس شورای اسلامی تسلیم کند.

به‌موجب این تکلیف، سازمان برنامه و بودجه در نیمه آبان‌ماه ۱۳۹۸، در اولین سال اجرای تبصره فوق، اطلاعات مربوط به صورت‌های مالی سال ۱۳۹۷ شرکت‌های دولتی را به مجلس شورای اسلامی ارائه کرد که به‌عنوان اولین سال اجرا، میزان ارائه اطلاعات را می‌توان مطلوب ارزیابی کرد. در آبان‌ماه ۱۳۹۹ نیز به‌عنوان دومین سال پیاپی، اطلاعات مندرج در تبصره الحاقی به ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی توسط سازمان برنامه و بودجه ارائه گردید که در گزارش پیش‌رو مورد بررسی قرار گرفته است.

در میان اطلاعات ارائه شده در دو سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹، صورت‌های مالی حسابرسی شده شرکت‌ها از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای برخوردار است به‌سبب آنکه **اولاً**، حاوی ارقام عملکردی بوده و بالطبع مشکلات مربوط به ارقام پیوست سه لویح بودجه (از نظر دقت و صحت پایین) در خصوص آنها مصداق نخواهد داشت، **ثانیاً**، حاوی جزئیات کاملی از عملیات شرکت در سال مالی مربوطه است و **ثالثاً**، اظهارنظر حسابرس رسمی ضمیمه آن است. بخش اخیر، یعنی اظهارنظر حسابرس رسمی خود دارای دلالت‌های بسیار مهمی برای آسیب‌شناسی عملیات این شرکت‌ها و ارائه پیشنهاد اصلاحی است. اگرچه ممکن است به هر دلیلی، تذکرات حسابرسان، در زمان تصویب صورت‌های مالی در مجامع عمومی بعضاً مورد توجه جدی قرار نگیرند، لکن همین تذکرات می‌توانند مبنای خوبی برای ورود مؤثر مجلس شورای اسلامی به موضوع شرکت‌های دولتی در بودجه و سیاستگذاری بهینه برای ارتقای عملکرد آنها باشند. همین مورد، یعنی استفاده از نظرات حسابرسان جهت ارتقای کیفی ورود مجلس شورای اسلامی به موضوع شرکت‌های دولتی در بودجه، موضوع این گزارش خواهد بود.

در بخش اول گزارش، رابطه مجلس شورای اسلامی و بودجه شرکت‌های دولتی تبیین شده و آسیب‌شناسی روند فعلی ارائه خواهد شد. در ادامه گزارش، مهم‌ترین موارد تذکرات حسابرسان که از شیوع بسیار زیادی در میان شرکت‌های دولتی برخوردار بوده‌اند به‌صورت خلاصه و در قالب جداولی ارائه شده و در بخش پیوست، مشروح نکات مهمی که حسابرسان، در بررسی صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی به آن اشاره داشته‌اند، به تفکیک هر شرکت ارائه خواهد شد.

۱. رابطه مجلس شورای اسلامی و بودجه شرکت‌های دولتی

مجلس شورای اسلامی با تصویب قوانین مختلف در قالب تعریف شرکت دولتی،^۱ تصویب قانون تأسیس،^۲ تصویب اساسنامه،^۳ تصویب بودجه و قوانین موردی نقش و جایگاه تعیین‌کننده‌ای در سرنوشت شرکت‌های دولتی دارد. تا قبل از تصویب قانون محاسبات عمومی سال ۱۳۶۶ کشور، بودجه شرکت‌های دولتی به صورت اطلاعی به همراه لوایح بودجه سنواتی با تصویب مجمع عمومی یا شورای عالی شرکت‌ها حسب مورد به مجلس تقدیم می‌شد لکن با حذف مواد (۲۷)^۴ و (۲۸)^۵ قانون محاسبات عمومی سال ۱۳۴۹ در قانون سال ۱۳۶۶، امر تصویب بودجه شرکت‌های دولتی به عهده مجلس گذارده شد. حسب قانون محاسبات عمومی سال ۱۳۴۹، مجامع عمومی شرکت‌های دولتی به هنگام تصویب بودجه و اصلاحیه آن، مجاز به کاهش مالیات و سود سهام منعکس در قوانین بودجه نبوده و از سویی مکلف به رعایت مصوبات شورای اقتصاد در اجرای ماده (۱۷)^۶ قانون برنامه و بودجه بودند. لکن پس از تصویب قانون محاسبات عمومی سال ۱۳۶۶ عملاً «تصویب» بودجه شرکت‌ها توسط مجمع عمومی یا شورای عالی به «تأیید» تبدیل و امر «تصویب» به عهده مجلس شورای اسلامی گذارده شد. به علاوه مجلس شورای اسلامی همزمان با تصویب قوانین موردی (برای مثال قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲) و یا تبصره‌های بودجه سنواتی تکالیفی را به عهده شرکت‌های دولتی گذاشت که لزوماً انطباقی با ماهیت بنگاه‌داری نداشته و منطبق بر نظام‌های حاکم بر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی بود (شاهد مثال تبصره‌های بودجه سنواتی دایر بر واریز درصدی از هزینه شرکت‌های دولتی سودده به خزانه است که عملاً نوعی مالیات تلقی می‌شود).

۱. ماده (۴) قانون محاسبات عمومی، ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری و برخی تبصره‌های قوانین بودجه سنواتی
۲. تبصره «۱» ذیل ماده (۴) قانون مدیریت خدمات کشوری: تشکیل شرکت‌های دولتی تحت هریک از عناوین فوق‌الذکر صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است، همچنین تبدیل شرکت‌هایی که سهام شرکت‌های دولتی در آنها کمتر از پنجاه درصد (۵۰٪) است با افزایش سرمایه به شرکت دولتی ممنوع است.
۳. اصل هشتادوبنجم (۸۵) قانون اساسی
۴. ماده (۲۷) - تصویب بودجه عمرانی طبق مقررات قانون برنامه و تصویب بودجه شرکت‌های دولتی و مؤسسات مذکور در بند «۲» ماده (۱) با مراجع صلاحیتدار مربوط خواهد بود.
- تبصره «۱» - هرگونه تغییری که در ارقام درآمد و هزینه مصوب بودجه این قبیل شرکت‌ها و مؤسسات در سال مالی مربوط به عمل آید باید بلافاصله به اطلاع دفتر بودجه و کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی برسد.
- تبصره «۲» - مراجع صلاحیتدار شرکت‌ها مجاز نیستند ارقام هزینه بودجه شرکت را به نسبتی تغییر دهند یا اندوخته‌های شرکت را به میزانی تعیین کنند که موجب کاهش ارقام بودجه عمومی دولت بابت مالیات و سود سهام شرکت گردد، مگر با موافقت وزارت دارایی و تصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی.
۵. ماده (۲۸) - بودجه شرکت‌های دولتی همراه با اظهارنظر مشورتنی دفتر بودجه در مراجع صلاحیتدار مربوط مطرح می‌شود. در صورتی که اظهار نظر مزبور ظرف یک ماه از تاریخ ارسال بودجه به دفتر بودجه اعلام نشود این امر مانع طرح تصویب بودجه در مرجع صلاحیتدار مربوط نخواهد بود.
۶. ماده (۱۷) - به منظور تلفیق و هماهنگ نمودن سرمایه‌گذاری در بخش دولتی شرکت‌های دولتی که از محل منابع داخلی خود اقدام به سرمایه‌گذاری جهت احداث ساختمان یا ایجاد تأسیسات و تجهیزات جدید و یا توسعه می‌نمایند و کل مبلغ سرمایه‌گذاری سالانه آنها از محل منابع مالی داخلی خود مجموعاً از پنجاه میلیون ریال تجاوز می‌کند مکلفند هر سال در موقع تنظیم بودجه کل کشور برنامه سرمایه‌گذاری سال بعد خود را جهت تلفیق و هماهنگ نمودن با سایر عملیات عمرانی دولت به سازمان ارسال نمایند. برنامه پیشنهادی شرکت را سازمان بررسی و نظر خود را جهت تأیید در شورای اقتصاد مطرح خواهد نمود. وزرا و سایر مقامات که از طرف دولت به سمت نماینده صاحبان سهام یا به عنوان دیگر در مجامع عمومی و یا شوراهای شرکت‌ها عضویت دارند موظفند نظر شورای اقتصاد را در تصویب بودجه دستگاه رعایت نمایند.

مجلس شورای اسلامی با تصویب ماده (۲) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت^۱ اجازه اصلاح بودجه (یا اصلاحیه احتمالی) شرکت‌های دولتی را مشروط بر آنکه موجب کاهش مالیات، سود سهام و بازپرداخت وام‌های داخلی و خارجی از جمله وام موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مندرج در قوانین بودجه سنواتی و افزایش وام سیستم بانکی داخلی نگردد را به مجمع عمومی یا شورای عالی شرکت‌ها داد. در این ماده مجامع یا شوراهای عالی شرکت‌های دولتی متناسب با مقتضیات و شرایط اقتصادی و... مجاز به تغییر سایر اجزای بودجه مصوب مجلس (به‌استثنای چند مورد یاد شده) گردیدند. عملکردهای قابل دسترس در این زمینه مؤید آن است که تصویب قوانین و تبصره‌هایی نظیر مواد (۴) و (۲۸) قانون الحاق (۲) و تبصره اشاره شده در بودجه (بند «د» تبصره «۱۶» قوانین بودجه سال‌های اخیر)، باعث شده که برخی از شرکت‌های دولتی از بیم پرداخت علی‌الحساب مالیات و ۵۰ درصد سود ویژه و یک درصد هزینه‌های مصوب، مبادرت به ارائه بودجه‌های واقعی نمایند و در مواردی عملکردها فاصله بسیار قابل توجهی با بودجه‌های اولیه مندرج در پیوست شماره ۳ قوانین بودجه سنواتی دارد.

بر اساس آنچه عنوان شد، تصویب و اصلاح قوانین مختلف در حوزه بودجه شرکت‌های دولتی دو اثر مهم به دنبال داشته است: اول آنکه تصویب بودجه شرکت‌های دولتی در اختیار مجلس قرار گرفته و دوم آنکه موجب شکاف قابل توجهی بین عملکرد و بودجه مصوب شرکت‌های مذکور شده است. قبل از تصویب قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱۸۲) قانون آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی، تنها اطلاعات در دسترس نمایندگان برای بررسی بودجه شرکت‌های دولتی، پیوست ۳ منضم به لوائح بودجه سنواتی بود که اطلاعاتی را در خصوص بودجه شرکت‌های مذکور در دو سر فصل حساب‌های جاری و حساب‌های سرمایه‌ای ارائه می‌دهد. همان‌طور که در بخش قبل گفته شد، تصویب قانون مذکور بستر مناسب‌تری را برای بررسی دقیق‌تر بودجه شرکت‌های دولتی فراهم می‌کند.

۱. ماده (۲) - به مجامع عمومی یا شوراهای عالی شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۱/۶/۱ و سایر شرکت‌هایی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سرمایه و یا سهام آنها منفرداً یا مشترکاً متعلق به وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی، شرکت‌های دولتی (به‌استثنای بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و شرکت‌های بیمه) و همچنین سایر شرکت‌های دولتی که شمول قوانین و مقررات عمومی بر آنها مستلزم ذکر نام یا تصریح نام است از جمله شرکت ملی نفت ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته به وزارت نفت و شرکت‌های تابعه آنها و سازمان صنایع ملی ایران و شرکت‌های تابعه و مرکز تهیه و توزیع کالا که بودجه آنها در قوانین بودجه سنواتی درج می‌گردد، اجازه داده می‌شود با کسب نظر از سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ارقام مربوط به بودجه مندرج در قوانین مزبور را براساس سیاست‌های دولت، یا تصمیماتی که طبق اساسنامه یا قانون تشکیل شرکت‌ها و مؤسسات مذکور، مجاز به اتخاذ آن هستند، یا در صورت فراهم شدن موجبات افزایش تولید یا دیگر فعالیت‌های اصلی شرکت یا بنابر مقتضیات ناشی از نوسان قیمت‌ها، یا به‌تبع دیگر تحولات اقتصادی و مالی، با رعایت مقررات اساسنامه مورد عمل تغییر دهند مشروط به اینکه این تغییر:

اولاً موجب کاهش ارقام مالیات و سود سهام دولت و همچنین بازپرداخت وام‌های داخلی و خارجی از جمله وام موضوع ماده (۳۲) قانون برنامه و بودجه مصوب ۱۳۵۱/۱۲/۵ مندرج در بودجه مصوب (یا اصلاحی احتمالی) نشود.

ثانیاً میزان استفاده شرکت از محل بودجه عمومی دولت را افزایش ندهد.

ثالثاً میزان تسهیلات قابل دریافت از سیستم بانکی کشور افزایش نیابد.

مجامع عمومی یا شوراهای عالی شرکت‌های موضوع این ماده، در موقع رسیدگی و تصویب صورت‌های مالی موظفند گزارش تطبیق عملیات شرکت با بودجه مصوب را که با توجه به هدف‌های کمی توسط شرکت یا مؤسسه انتفاعی تهیه می‌شود و پس از رسیدگی و اظهارنظر روشن و صریح بازرسی قانونی در باب انطباق عملیات اجرایی با هدف‌ها و هزینه‌های مصوب شرکت به مجمع عمومی یا شورای عالی ارائه می‌گردد ارزیابی کنند و تصمیمات مقتضی اتخاذ نمایند. رؤسای شوراهای عالی و مجامع عمومی شرکت‌های دولتی مسئول اجرای این ماده خواهند بود. آخرین زمان مجاز برای اصلاح بودجه توسط شرکت‌های دولتی موضوع این ماده تا پانزدهم آبان‌ماه هر سال تعیین می‌شود.

۲. مرور نکات متذکر شده توسط حسابرسان در بررسی صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی

سازمان حسابرسی به‌عنوان متولی امر حسابرسی شرکت‌های دولتی، صورت‌های مالی کلیه شرکت‌های دولتی را حسابرسی کرده و علاوه بر مجامع عمومی شرکت‌ها، در دسترس مراجع نظارتی (سازمان بازرسی کل کشور) نیز قرار می‌دهد. در این بخش از گزارش، مهم‌ترین نکاتی که حسابرسان در بررسی صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی به آنها اشاره داشته‌اند، ارائه خواهد شد، اما پیش از پرداختن به نظرات حسابرسان، لازم است ابتدا شرکت‌هایی که در این گزارش مورد بررسی قرار گرفته‌اند، معرفی شوند.

۱-۲. شرکت‌های مورد بررسی

در این گزارش، شرکت‌های دولتی در سه گروه طبقه‌بندی شده و مورد بررسی قرار گرفته‌اند: دسته اول شرکت‌هایی هستند که بیشترین سهم از بودجه شرکت‌های دولتی را به‌خود اختصاص داده‌اند. یک بررسی ساده نشان می‌دهد که عمده منابع و مصارف بودجه شرکت‌های دولتی مربوط به سه گروه از شرکت‌ها می‌شود: شرکت‌های حوزه نفت، شرکت‌های حوزه گاز و شرکت‌های حوزه پالایش و پخش فراورده‌های نفتی. لذا در این گزارش شرکت‌های حوزه نفت، شرکت‌های حوزه گاز و شرکت‌های حوزه پالایش و پخش فراورده‌های نفتی به تفکیک مورد بررسی قرار گرفته‌اند. دسته دوم از شرکت‌هایی که مورد بررسی قرار گرفته‌اند، شرکت‌هایی هستند که می‌توان آنها را در قالب خوشه‌ها دسته‌بندی کرد، مانند شرکت‌های آب منطقه‌ای و شرکت‌های برق منطقه‌ای استان‌های مختلف. این شرکت‌ها به این دلیل که معمولاً دارای معضلات مشابه هستند، در یک گروه مورد بررسی قرار گرفته‌اند. شایان ذکر است که شرکت‌های مشابه داخل حوزه نفت، گاز یا پالایش و پخش نیز به همین ترتیب هستند، برای مثال شرکت‌های بهره‌برداری نفت و گاز یا شرکت‌های گاز استانی در یک گروه دیده شده‌اند.

دسته سوم نیز سایر شرکت‌هایی هستند که به‌نوعی به‌لحاظ حجم منابع و مصارف یا نوع فعالیت مهم تلقی می‌شوند، مانند سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، صندوق‌ها و غیره. اسامی دقیق شرکت‌های بررسی شده در پیوست گزارش قابل مشاهده است.

در مجموع، در این گزارش، اطلاعات بیش از ۱۲۰ شرکت^۱ بررسی شده است. شایان ذکر است که میزان اطلاعات ارائه شده برای تمام شرکت‌ها یکسان نیست. جدول ۱، اطلاعات ارائه شده برای هر یک

۱. تعداد کل شرکت‌هایی که اطلاعات آنها به مجلس ارسال شده بیش از ۳۰۰ شرکت است. این درحالی است که تعداد شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت حدود ۲۸۰ شرکت است. فاصله این دو عدد، یعنی شرکت‌هایی که صورت‌های مالی آنان ارائه نشده عبارت است از شرکت‌های آب و فاضلاب روستایی (۳۱ شرکت که به‌دلیل ادغام در شرکت‌های آب و فاضلاب شهری از فهرست شرکت‌های دولتی خارج شده و در بودجه ۱۴۰۰ تنها نام آنها با بودجه صفر درج شد)؛ شرکت‌های حوزه امور دفاعی و امنیتی و نیز بانک مرکزی (به‌دلیل محرمانه بودن)، برخی از شرکت‌های در حال تصفیه و نیر برخی دیگر از شرکت‌ها از جمله سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها و صدا و سیما. اما بخش مهمی از صورت‌های مالی شرکت‌ها، فاقد اظهارنظر حسابرسی بوده است که دلیل بسیاری از آنها، عدم خاتمه حسابرسی تا موعد تحویل اسناد به مجلس شورای اسلامی بوده است.

از شرکت‌های مورد بررسی را به‌همراه کاستی‌های احتمالی و اظهارنظر نهایی حسابرس در مورد صورت‌های مالی نشان می‌دهد. البته نداشتن اظهارنظر حسابرس لزوماً به‌معنای عدم ارائه اسناد به مجلس شورای اسلامی نیست، بلکه کار حسابرسی بخش مهمی از شرکت‌های دولتی، تا زمان ارائه اسناد به مجلس شورای اسلامی به اتمام نرسیده است. نکته قابل ذکر دیگر اینکه شرکت‌های آب منطقه‌ای، برق منطقه‌ای و گاز استانی به دلیل تعداد بالا و اهمیت کمتر، در جدول ۱ ذکر نشده‌اند.

جدول ۱. اطلاعات ارائه شده از سوی سازمان برنامه و بودجه برای هریک از شرکت‌های دولتی

شماره طبقه‌بندی	عنوان	بودجه تفصیلی	صورت مالی	اظهارنظر حسابرس
۲۲۰۰۰	شرکت ملی نفت ایران - مادر تخصصی	دارد	دارد	ندارد
۲۲۰۱۵۰	شرکت پشتیبانی ساخت و تهیه کالای نفت تهران - در حال تصفیه	دارد	دارد	مشروط
۲۲۰۲۰۰	شرکت ملی حفاری ایران	دارد	دارد	مشروط
۲۲۰۳۵۰	شرکت سهامی پخش فراورده‌های نفتی ایران	دارد	دارد	مشروط
۲۲۰۳۶۰	شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران	دارد	دارد	ندارد
۲۲۰۴۰۰	شرکت سهامی بهره‌برداری نفت و گاز اروندان	دارد	دارد	مقبول
۲۲۰۴۱۰	شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران	دارد	دارد	ندارد
۲۲۰۵۰۰	شرکت ملی گاز ایران - مادر تخصصی	دارد	دارد	ندارد
۲۲۰۷۸۰	شرکت مهندسی و توسعه نفت	دارد	ندارد	ندارد
۲۲۰۷۹۰	شرکت سهامی نفت ایران - نیکو	دارد	ندارد	ندارد
۲۳۱۵۰۰	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی	دارد	دارد	مشروط
۲۳۲۰۰۰	شرکت صنایع پتروشیمی	دارد	ندارد	ندارد
۲۳۴۵۰۰	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران	دارد	دارد	مشروط
۲۶۴۸۰۰	سازمان بیمه سلامت	دارد	دارد	مشروط
۲۹۵۳۳۰	سازمان هدفمندی یارانه‌ها	دارد	ندارد	ندارد
۲۶۹۵۲۰	شرکت مادر تخصصی سرمایه‌گذارهای خارجی ایران	دارد	ندارد	ندارد
۲۷۳۷۰۰	سازمان خدمات درمانی نیروهای مسلح	دارد	دارد	مقبول
۲۷۴۰۰۰	بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران	دارد	دارد	مشروط
۲۷۴۵۰۰	شرکت سهامی بیمه ایران	دارد	دارد	مشروط
۲۸۰۵۰۰	شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران	دارد	دارد	مشروط
۲۸۰۵۲۰	شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران	دارد	دارد	مشروط
۲۸۰۹۶۰	صندوق ضمانت صادرات	دارد	ندارد ^۱	مقبول
۲۸۲۳۰۰	شرکت ساخت و توسعه زیربنای حمل‌ونقل کشور	دارد	دارد	مقبول
۲۸۳۱۰۰	شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران	دارد	دارد	مشروط
۲۸۳۳۰۰	شرکت مادر تخصصی ارتباطات زیرساخت	دارد	دارد	مشروط
۲۸۳۵۰۰	سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	دارد	ندارد	ندارد
۲۸۵۰۰۰	شرکت مجری ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی عمومی	دارد	دارد	مقبول
۲۸۵۱۰۰	شرکت مادر تخصصی سهامی عمران شهرهای جدید	دارد	دارد	مشروط

۱. برای این شرکت و صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، اظهارنظر حسابرس به همراه یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی ارائه شده است، اما خود صورت‌های مالی ارائه نشده است.

شماره طبقه‌بندی	عنوان	بودجه تفصیلی	صورت مالی	اظهار نظر حسابرس
۲۸۶۵۰۰	سازمان ملی زمین و مسکن	دارد	دارد	مشروط
۲۸۶۶۵۰	شرکت مادر تخصصی بازآفرینی شهری ایران	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۳۹۰	شرکت سهامی ملی مناطق نفت‌خیز جنوب	دارد	دارد	مشروط
۲۹۲۴۰۰	شرکت سهامی نفت مناطق مرکزی ایران	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۴۱۰	شرکت سهامی نفت فلات قاره	دارد	دارد	مشروط
۲۹۲۴۲۰	شرکت سهامی نفت خزر	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۴۳۰	شرکت خدمات عمومی بهداشت صنعتی و خدمات درمانی صنعت نفت	دارد	دارد	مشروط
۲۹۲۴۴۰	شرکت پالایش نفت اراک	دارد	دارد	مشروط
۲۹۲۵۱۰	شرکت پالایش نفت آبادان	دارد	دارد	مشروط
۲۹۲۵۲۰	شرکت نفت و گاز پارس	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۷۵۰	شرکت پالایش گاز پارسیان	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۸۰۰	شرکت پالایش گاز ایلام	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۸۶۰	شرکت پالایش گاز بیدبلند	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۸۷۰	شرکت پالایش گاز شهید هاشمی‌نژاد خانگیران	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۸۸۰	شرکت پالایش گاز فجر	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۸۹۰	شرکت پالایش گاز سرخون و قشم	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۹۱۰	شرکت انتقال گاز ایران	دارد	دارد	مقبول
۲۹۲۹۳۰	شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی	ندارد	ندارد	ندارد
۲۹۳۴۶۰	شرکت توسعه صنایع پالایش نفت	دارد	دارد	مشروط
۲۹۳۵۶۰	شرکت سهامی بهره‌برداری نفت و گاز کارون	دارد	دارد	مشروط
۲۹۳۵۸۰	شرکت سهامی پایانه‌های نفتی ایران	دارد	دارد	مقبول
۲۹۳۶۴۰	شرکت سهامی بهره‌برداری نفت و گاز شرق	دارد	دارد	مقبول
۲۹۳۶۵۰	شرکت سهامی بهره‌برداری نفت و گاز غرب	دارد	دارد	مشروط
۲۹۳۶۶۰	شرکت سهامی بهره‌برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی	دارد	دارد	مشروط
۲۹۳۶۷۰	شرکت سهامی بهره‌برداری نفت و گاز آغاچاری	دارد	دارد	مشروط
۲۹۳۵۷۰	شرکت سهامی بهره‌برداری نفت و گاز گچساران	دارد	دارد	مشروط
۲۹۳۶۸۰	شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مارون	دارد	دارد	مشروط
۲۹۳۶۹۰	شرکت سهامی بهره‌برداری نفت و گاز مسجدسلیمان	دارد	دارد	مشروط
۲۹۳۹۶۰	شرکت سهامی منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس	دارد	دارد	مقبول
۲۹۳۹۷۰	شرکت سهامی بهینه‌سازی مصرف سوخت	دارد	دارد	مقبول
۲۹۳۹۸۰	شرکت سهامی خطوط لوله و مخابرات نفت ایران	دارد	دارد	مشروط
۲۹۴۳۸۰	شرکت ملی صادرات گاز ایران	دارد	دارد	مقبول
۲۹۴۷۷۰	شرکت سهامی پتروپارس ایران	دارد	دارد	ندارد
۲۹۴۷۸۰	شرکت سهامی پترو ایران	دارد	دارد	ندارد
۲۹۵۰۸۰	صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک	دارد	دارد	مقبول
۲۹۵۷۴۰	مهندسی و توسعه گاز ایران	دارد	دارد	مقبول
۲۹۵۷۵۰	بازرگانی گاز ایران	دارد	دارد	مشروط
۳۰۱۵۰۰	سازمان بنادر و دریانوردی	دارد	دارد	مشروط
۲۰۰۵۰۵	صندوق بیمه محصولات کشاورزی	دارد	دارد	مشروط
۲۰۳۸۰۰	صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در کشاورزی	دارد	دارد	مقبول
۲۹۳۲۱۰	صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک	دارد	دارد	مشروط

جدول ۱ شامل ۶۹ شرکت است که از میان آنها، ۹ شرکت فاقد صورت‌های مالی بوده و نظر نهایی حسابرسان در ۳۲ مورد مشروط و در ۲۴ مورد مقبول بوده است. در جدول ۲، مقایسه نظرات حسابرسان در خصوص صورت‌های مالی برای سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ ارائه شده است.

جدول ۲. مقایسه نظرات نهایی حسابرسان

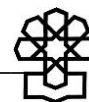
در خصوص صورت‌های مالی سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

اظهار نظر حسابرس			
مقبول	مشروط	ندارد	
۲۵	۳۵	۹	سال ۱۳۹۸
۲۴	۳۲	۱۳	سال ۱۳۹۹

۲-۲. شایع‌ترین تذکرات مطرح شده توسط حسابرسان

بررسی نکات مطرح شده توسط حسابرسان در بررسی صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی (که شرح آن در پیوست گزارش ارائه شده است) نشان می‌دهد که نکات زیر از تواتر بالایی برخوردار بوده‌اند:

۱. عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد،
 ۲. عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا و عدم ارائه اطلاعات پرداختی به مدیران به دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور،
 ۳. عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر
 ۴. عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)،
 ۵. عدم ثبت اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی، قرارداد کار معین و مشخص و قرارداد کارگری در پایگاه اطلاعاتی سازمان اداری و استخدامی کشور،
 ۶. عدم ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی حداکثر تا پایان شهریورماه ۱۳۹۸،
 ۷. عدم عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری،
 ۸. عدم ثبت اطلاعات کارکنان در سامانه کارکنان نظام اداری کشور،
 ۹. عدم ثبت اموال غیرمنقول در سامانه جامع اطلاعات اموال غیرمنقول،
 ۱۰. عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی،
 ۱۱. وجود حجم بالای زیان انباشته نسبت به سرمایه شرکت‌ها،
 ۱۲. عدم تحقق سود پیش‌بینی شده و اضافه نمودن آن به حساب بدهکار دولت.
- در جدول زیر، استنادات قانونی (یا مقرراتی) تعدادی از تذکرات فوق (مربوط به ۱۲۰ شرکتی که

مورد بررسی قرار گرفته‌اند) تبیین شده است. شایان ذکر است که از کدهای درج شده در ستون سوم، در جدول نمای کلی تذکرات حسابرسان (جدول ۴) استفاده شده است.

جدول ۳. استنادهای قانونی

ردیف	الزامات قانونی (و مقرراتی) شرکت‌های دولتی	استناد قانونی	کد مربوط به عدم رعایت یا عدم ارائه مدارکی دال بر رعایت	تعداد تکرار
۱	استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد	بند «الف» تبصره «۲۰» قانون بودجه سال ۱۳۹۸	کد ۱	۷۳
۲	ثبت حقوق، فوق‌العاده‌ها، کمک‌هزینه‌ها، کارانه، پرداخت‌های غیرماهیهانه و مزایای ناخالص پرداختی ماهیهانه اعم از مستمر و غیرمستمر، نقدی و غیرنقدی (معادل ریالی آن) و سایر مزایای رؤسا و مدیران از هر محل در سامانه ثبت حقوق و مزایا تبصره «۱»- ارائه اطلاعات پرداختی‌ها به مقامات، رؤسا و مدیران به دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور	ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه و تبصره «۱» ذیل آن	کد ۲	۶۸
۳	جزء «۱-۳»- اخذ تأییدیه بودجه سال ۱۳۹۸ از وزارت امور اقتصادی و دارایی تا پانزدهم خرداد جزء «۲-۳»- برگزاری مجامع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی ۱۳۹۷ حداکثر تا سی و یکم شهریورماه ۱۳۹۸ جزء «۳-۳»- رساندن صورت‌جلسات مجامع عمومی به امضای رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و وزیر امور اقتصادی و دارایی.	جزء «۳» بند «ط» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۸	کد ۳	۶۳
۴	اقدام به ثبت نام در «سامانه تدارکات الکترونیکی دولت» (سامانه ستاد) و انجام تمام مراحل معاملات خود (درخواست استعلام، فراخوان، توزیع و دریافت اسناد گشایش الکترونیکی پاکت‌ها یا پیشنهاده‌ها، انعقاد قرارداد و دادوستد وجوه و تضمینات و نیز هرگونه الحاق، اصلاح، فسخ، ابطال و خاتمه قرارداد با امضای الکترونیکی معتبر) از طریق سامانه مزبور (در اجرای ماده (۹) قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه)	ماده (۵۰) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور	کد ۴	۴۵
۵	ثبت اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی، قرارداد کار معین و مشخص و قرارداد کارگری در پایگاه اطلاعاتی سازمان اداری و استخدامی کشور	ماده (۱۵) ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۳۹۸	کد ۵	۴۰
۶	ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی حداکثر تا پایان شهریورماه ۱۳۹۸	جزء «۱» بند «ط» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۸	کد ۶	۳۸
۷	اتخاذ تدابیر لازم برای عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان بهره‌وری ایران و ارائه گزارش سالیانه به سازمان مزبور به‌طور کامل و همچنین اخذ تأییدیه از سازمان مزبور در خصوص برنامه‌های عملیاتی خود	بند «الف» ماده (۵) قانون برنامه ششم توسعه	کد ۷	۳۷
۸	ثبت آمار نیروی انسانی شرکت با هماهنگی سازمان اداری و استخدامی کشور، در سامانه کارکنان نظام اداری کشور و ارائه تأییدیه مربوط به سازمان برنامه و بودجه کشور حداکثر تا آخر	جزء «۵» بند «ط» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۸	کد ۸	۲۹

ردیف	الزامات قانونی (و مقرراتی) شرکت‌های دولتی	استناد قانونی	کد مربوط به عدم رعایت یا عدم ارائه مدارکی دال بر رعایت	تعداد تکرار
	تیرماه ۱۳۹۸ و نیز دریافت شماره مستخدم و صدور احکام کارگزینی و انجام امور مختلف اداری از طریق سامانه مذکور			
۹	ب) هزینه یک درصد (۱٪) از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری تبصره «۱»- گزارش هر ۶ ماه یکبار به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری و مرکز آمار ایران	بند «ب» ماده (۶۴) قانون برنامه ششم توسعه و تبصره ذیل آن و ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت ۲	کد ۹	۲۸
۱۰	ثبت کلیه اموال غیرمنقول در سامانه جامع اطلاعات اموال غیرمنقول دستگاه‌های اجرایی (سادا) حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ قانون مزبور و همچنین ممنوعیت صدور هرگونه مجوز برای واگذاری حق استفاده، تغییر بهره‌برداری، فروش اموال غیرمنقول بدون ثبت اطلاعات در سامانه سادا	بند «پ» ماده (۱۰) قانون برنامه ششم توسعه	کد ۱۰	۲۴
۱۱	متمرکز کردن کلیه حساب‌های بانکی شرکت نزد بانک مرکزی و انسداد سایر حساب‌ها	بند «ب» ماده (۱۷) و بند «الف» ماده (۲۰) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور	کد ۱۱	۲۳

شایان ذکر است موارد فوق که به‌عنوان تذکرات حسابرس در صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ برخی از شرکت‌های دولتی از تواتر بالایی برخوردار بوده‌اند، تقریباً مشابه مواردی است که براساس صورت‌های مالی سال ۱۳۹۷ شرکت‌ها استخراج شده است. تفاوت اصلی تذکرات در اولویت (تعداد تکرار) آنهاست. برای مثال براساس صورت‌های مالی سال ۱۳۹۷، «عدم تمرکز کلیه حساب‌های بانکی شرکت نزد بانک مرکزی و انسداد سایر حساب‌ها» پرتکرارترین تخلف شرکت‌ها بوده است^۱ که براساس صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸، یازدهمین تخلف از نظر تکرار است.

مواردی همچون عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا و عدم ارائه اطلاعات پرداختی به مدیران به دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور در هر دو سال جزء تخلف‌های پرتکرار بوده است.^۲ براساس ماده (۲۹) قانون برنامه ششم توسعه و تبصره «۱» آن و بند «۱۵» ضوابط اجرایی قانون بودجه سال ۱۳۹۷، شرکت‌های دولتی موظف به ثبت اطلاعات کارکنان و مدیران خود هستند که با بررسی صورت‌های مالی سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ شرکت‌های مذکور، مشخص می‌شود علی‌رغم تأکید موضوع فوق در قوانین مختلف، متأسفانه ازسوی بسیاری از شرکت‌های مذکور مورد توجه قرار نگرفته است.

۱. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به گزارش بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور ۶. بررسی نظرات حسابرسان در مورد صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی و دلالت‌های آن برای مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۸/۱۰/۲، شماره مسلسل ۱۶۷۶۷، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

۲. همان.

عدم ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی حداکثر تا پایان شهریورماه ۱۳۹۸ و عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر که از تخلفات پرتکرار محسوب می‌شوند، براساس بند «ط» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۸ (که در برخی از احکام آن در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ تنفیذ شده است)، مورد توجه قرار گرفته است و جزو اولین گام‌های مؤثر در شفافیت و انضباط عملکرد شرکت‌های دولتی است.^۱ در بند مذکور تکالیف مختلفی برای شرکت‌های دولتی در نظر گرفته شده است. در اینجا به دو مورد از احکامی اشاره می‌شود که در بررسی صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی جزء تذکرات پرتکرار بوده‌اند:

۱. ثبت اطلاعات شرکت‌های دولتی (شامل شرکت‌ها و مؤسسات مستلزم ذکر یا تصریح نام و شهرداری‌های شهرهای بالای یک میلیون نفر) تا پایان شهریورماه ۱۳۹۸ در سامانه یکپارچه‌ای که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی ایجاد می‌شود. این اطلاعات عبارتند از: صورت‌های مالی مصوب مجمع عمومی، بودجه تفصیلی مصوب و اصلاحی، عملکرد بودجه، اعتبارات سرمایه‌گذاری به تفکیک هر طرح و تعداد کارکنان (ترکیب آن و نوع قراردادها و حقوق و مزایا پرداختی به کارکنان). حکم مذکور در بند «ه» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۹ نیز تکرار شد. در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، شرکت‌های مذکور به ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات فوق متناوباً و هر سه ماه یکبار موظف شدند. علاوه بر این در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، ضمانت اجرایی لازم برای اجرای حکم مذکور در نظر گرفته شده و پرداخت هرگونه مزایا به رؤسا و مدیران عامل شرکت‌های مشمول، منوط به انجام تکالیف آنها در خصوص ثبت اطلاعات در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی شده است. همچنین مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره شرکت‌های مکلف در متن حکم، در صورت استنکاف از اجرای حکم در مهلت قانونی ذکر شده، به مجازات ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی به حبس بیش از ۶ ماه تا دو سال محکوم می‌شوند.

۲. تمامی شرکت‌های دولتی و مؤسسات موضوع ماده (۴) قانون محاسبات عمومی کشور مکلف شده‌اند که صورت‌جلسات تصویب بودجه سال ۱۳۹۸ خود را حداکثر تا پانزدهم خردادماه ۱۳۹۸ برای اخذ تأییدیه از سازمان برنامه و بودجه کشور ارائه کنند. همچنین شرکت‌های مذکور مجامع عمومی خود را برای تصویب صورت‌های مالی سال ۱۳۹۷ حداکثر تا سی‌ویکم شهریورماه ۱۳۹۸ برگزار کرده و صورت‌جلسات مربوطه را حداکثر تا سی‌ام مهرماه ۱۳۹۸ به تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی برسانند. علاوه بر این صورت‌جلسات مجامع عمومی پس از امضای رئیس مجمع عمومی باید به امضای رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور و وزیر امورات اقتصادی و دارایی برسد و هرگونه اقدام مغایر این رویه، تخلف محسوب شده و صورت‌جلساتی که

۱. بدیهی است موارد مذکور به دلیل تصویب در قانون بودجه سال ۱۳۹۸، نمی‌توانسته جزو تخلفات سال ۱۳۹۷ باشد و در صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ به عنوان تخلف پرتکرار شناسایی شده است.

امضاهای مزبور را نداشته باشد، فاقد اعتبار قانونی خواهند بود.

بررسی اظهارنظر حسابرسان درخصوص صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی نشان می‌دهد که دو حکم فوق مورد توجه چندانی از سوی شرکت‌های مذکور قرار نگرفته است. درخصوص عدم ثبت اطلاعات در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی با توجه به تکرار حکم مربوطه در قانون بودجه سال ۱۳۹۹ و در نظر گرفتن ضمانت اجرایی لازم در قانون بودجه سال ۱۴۰۰، انتظار می‌رود رویه ثبت اطلاعات در سامانه بهبود پیدا کند.

در ادامه برای آنکه تصویر دقیق‌تری از تذکرات حسابرسان درخصوص شرکت‌های دولتی ارائه شود، تذکرات مذکور به تفکیک هر شرکت در جدول ۴ مد نظر قرار گرفته است. مواردی که با علامت ستاره مشخص شده‌اند، به معنای عدم ایفای تکلیف قانونی مربوط به کد مورد نظر توسط شرکت هستند. براساس جدول مذکور:

۱. عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده، عدم ثبت حقوق و مزایای رؤسا و مدیران در سامانه ثبت حقوق و مزایا و نیز عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت در میان شرکت‌های حوزه نفت و پالایش و پخش از شیوع بالایی برخوردار بوده است.
۲. عدم ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی شیوع بالاتری در میان شرکت‌های حوزه نفت نسبت به سایر گروه‌ها دارد. علاوه بر این، عدم هزینه‌کرد یک درصد (۱٪) از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری در گروه شرکت‌های پالایش و پخش نیز بالاست.
۳. عدم ثبت حقوق و مزایای رؤسا و مدیران در سامانه ثبت حقوق و مزایا، عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورتجلسات مجمع در یک زمان مقرر و نیز عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت در بین شرکت‌های حوزه گاز بسیار شایع است.
۴. درخصوص شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها علاوه بر مواردی که در جدول ۴ به‌عنوان بیشترین تذکرات حسابرس در صورت‌های مالی شرکت‌های مذکور آمده است، عدم تعیین تکلیف وجوه دریافتی از محل اعتبارات طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای انتفاعی که موضوع مواد (۳۲) و (۳۳) قانون برنامه و بودجه بوده، از تکرار بالایی برخوردار بوده است.

۵. مقایسه صورت‌های مالی شرکت‌های مندرج در جدول ۴ در دو سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸، مؤید تغییر چشمگیری در وضعیت شرکت‌های مذکور از نظر عدم تحقق سود پیش‌بینی شده و انباشت زیان^۱ نیست

۱. مشکل وجود زیان انباشته در برخی شرکت‌ها دلایل متعددی دارد. بیش‌برآوردهای انجام شده در میزان درآمدها و سوددهی شرکت، قیمتگذاری تکلیفی، افزایش بهای تمام شده خدمات تولیدی به‌دلیل تورم و داشتن برخی وظایف حاکمیتی که با روح فعالیت شرکتی مغایر است از جمله این دلایل است. از طرفی افزایش سهم هزینه‌های عملیات جاری شرکت‌ها و کاهش هزینه‌های سرمایه‌ای می‌تواند هم علت و هم معلول این وضعیت باشد. لذا مناسب است، بررسی میزان و تغییرات هزینه‌های جاری و هزینه‌های سرمایه‌ای شرکت در دستور کار وزارت امور اقتصادی و دارایی قرار گیرد یا اینکه حسابرسان ملزم شوند

و تنها در چند شرکت تغییراتی ایجاد شده است. برای مثال شرکت نفت فلات قاره در سال ۱۳۹۷، با عدم تحقق سود پیش‌بینی شده مواجه بوده، ولی در سال ۱۳۹۸ سود پیش‌بینی شده برای شرکت مذکور محقق شده است.

۶. نکته قابل توجه در خصوص شرکت‌های آب منطقه‌ای و برق منطقه‌ای این است که در شرکت‌های آب منطقه‌ای تنها اظهارنظر حسابرس در خصوص ۱۵ شرکت ارائه شده است و ۱۵ شرکت دیگر صورت‌های مالی حسابرسی شده نداشتند که می‌تواند ناشی از عدم خاتمه حسابرسی یا عدم ارائه نتایج آن به مجلس شورای اسلامی باشد. در خصوص شرکت‌های برق منطقه‌ای نیز از مجموع ۱۶ شرکت، اظهارنظر حسابرس برای ۱۱ شرکت ارائه شده است.

۷. در بررسی صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ سازمان بیمه سلامت که برخلاف صورت‌های مالی سال ۱۳۹۷، حسابرسی شده هستند، مشخص گردید که موردی در خصوص عدم رعایت الزامات قانونی گزارش نشده است و به همین دلیل نام سازمان مذکور در جدول ۴ نیامده است.

جدول ۴. تصویر کلی تذکرات حسابرسان نسبت به صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی^۱

ردیف	حوزه	نام شرکت	کد (۱)	کد (۲)	کد (۳)	کد (۴)	کد (۵)	کد (۶)	کد (۷)	کد (۸)	کد (۹)	کد (۱۰)	کد (۱۱)	عدم تحقق سود پیش‌بینی	انباشت زیان
۱	نفت	شرکت سهامی نفت فلات قاره	*	*		*		*	*						
۲	نفت	شرکت خدمات عمومی بهداشت صنعتی و خدمات درمانی نفت	*	*		*		*	*	*					
۳	نفت	شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب	*			*									
۴	نفت	شرکت نفت مناطق مرکزی ایران	*	*								*		*	
۵	نفت	شرکت نفت و گاز پارس	*	*		*		*	*		*				
۶	نفت	شرکت سهامی نفت خزر	*	*		*		*	*				*		
۷	نفت	شرکت مهندسی و توسعه نفت	*	*		*		*	*		*			*	
۸	نفت	شرکت منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس	*	*	*	*		*	*		*	*		*	
۹	نفت	شرکت ملی حفاری ایران	*			*	*	*	*				*	*	
۱۰	نفت	شرکت‌های بهره‌برداری نفت	*	*	*	*		*	*		*			*	
۱۱	نفت	شرکت پایانه‌های نفتی ایران	*	*	*	*		*	*		*			*	
۱۲	گاز	شرکت انتقال گاز ایران	*	*	*	*		*	*		*				
۱۳	گاز	شرکت ملی صادرات گاز ایران	*	*	*	*		*	*		*				
۱۴	گاز	بازرگانی گاز ایران	*	*	*	*		*	*		*				
۱۵	گاز	شرکت‌های پالایش گاز	*	*	*	*		*	*		*			*	
۱۶	گاز	مهندسی و توسعه گاز ایران	*	*	*	*		*	*		*			*	
۱۷	گاز	شرکت‌های گاز استانی (۳۱ شرکت گاز استانی)	*	*	*	*		*	*		*			*	
۱۸	پالایش و پخش	شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند ^۲	*	*	*	*		*	*		*			*	
۱۹	پالایش و پخش	شرکت پالایش نفت آبادان	*	*	*	*		*	*		*			*	
۲۰	پالایش و پخش	شرکت توسعه صنایع پالایش نفت	*	*	*	*		*	*		*			*	

۱. شرکت‌های بهره‌برداری نفت، شرکت‌های پالایش گاز، شرکت‌های گاز استانی، شرکت‌های آب منطقه‌ای و برق منطقه‌ای هرکدام در یک گروه مورد بررسی قرار گرفته‌اند و در یک سطر جدول منعکس شده‌اند.
 ۲. در اظهار نظر حسابرس به زیان انباشته یا عدم تحقق سود پیش‌بینی شده در این شرکت اشاره نشده است، اما در صورت‌های مالی تفصیلی هر دو مورد مذکور مشهود است.

ردیف	حوزه	نام شرکت	کد (۱)	کد (۲)	کد (۳)	کد (۴)	کد (۵)	کد (۶)	کد (۷)	کد (۸)	کد (۹)	کد (۱۰)	کد (۱۱)	عدم تحقق سود پیش بینی	انباشت زیان
۲۱	پالایش و پخش	شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران	*						*		*			*	*
۲۲	پالایش و پخش	شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران	*	*	*	*	*	*			*			*	
۲۳	پالایش و پخش	شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت		*	*	*	*	*	*	*	*			*	*
۲۴	سایر	شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور		*					*		*			*	
۲۵	سایر	شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران		*					*		*	*		*	
۲۶	سایر	شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران		*					*		*			*	
۲۷	سایر	شرکت مادر تخصصی ارتباطات زیرساخت		*					*		*			*	
۲۸	سایر	ایدرو		*					*		*			*	
۲۹	سایر	ایمیدرو		*			*		*		*	*		*	
۳۰	سایر	شرکت صنایع پتروشیمی		*	*	*	*	*			*		*	*	
۳۱	سایر	شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران ^۲		*					*		*		*	*	
۳۲	سایر	بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران		*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	
۳۳	سایر	صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک		*			*		*		*		*	*	
۳۴	سایر	صندوق ضمانت صادرات		*	*	*	*	*	*	*	*		*	*	
۳۵	سایر	شرکت‌های آب منطقه‌ای استان‌ها (۱۵ شرکت)		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
۳۶	سایر	شرکت‌های برق منطقه‌ای استان‌ها (۱۶ شرکت)		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	
۳۷	سایر	شرکت توسعه صنایع دریایی		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	

* توضیح: مفهوم کدهای ۱ تا ۱۱ در جدول ۳ بیان شده است.

۱. در اظهار نظر حسابرس به زیان انباشته در این شرکت اشاره نشده است، اما در صورت‌های مالی تفصیلی مورد مذکور مشهود است.
 ۲. در اظهار نظر حسابرس به زیان انباشته در این شرکت اشاره نشده است، اما در صورت‌های مالی تفصیلی مورد مذکور مشهود است.

جمع‌بندی

در این گزارش نکات مطرح شده توسط حسابرسان در خصوص صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ بیش از ۱۲۰ شرکت دولتی بررسی شد. شایان ذکر است مواردی که به‌عنوان تذکرات حسابرس در صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ برخی از شرکت‌های دولتی از تواتر بالایی برخوردار بوده‌اند، تقریباً مشابه مواردی است که براساس صورت‌های مالی سال ۱۳۹۷ شرکت‌ها استخراج شده بود. تفاوت اصلی تذکرات در اولویت (تعداد تکرار) آنهاست. برای مثال براساس صورت‌های مالی سال ۱۳۹۷، «عدم تمرکز کلیه حساب‌های بانکی شرکت نزد بانک مرکزی و انسداد سایر حساب‌ها» پرتکرارترین تخلف شرکت‌ها بوده است^۱ که براساس صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸، یازدهمین تخلف از نظر تکرار است. همچنین مواردی همچون عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا و عدم ارائه اطلاعات پرداختی به مدیران به دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور در هر دو سال جزء تخلف‌های پرتکرار بوده است. علاوه بر این، عدم ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی حداکثر تا پایان شهریورماه ۱۳۹۸ و عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر نیز از تخلفات پرتکرار بوده‌اند.

۱. برای مطالعه بیشتر رجوع شود به گزارش بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۹ کل کشور، ۶. بررسی نظرات حسابرسان در مورد صورت‌های مالی شرکت‌های دولتی و دلالت‌های آن برای مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۸/۱۰/۲، شماره مسلسل ۱۶۷۶۷، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.

پیوست - مشروح نکات مطرح شده توسط حسابرسان در بررسی صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی

در این بخش، اهم نکات مطرح شده توسط حسابرسان، در بررسی صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی به تفکیک هر حوزه و هر شرکت ارائه شده است. گفتنی است، درج هریک از عناوین تذکرات، به معنای عدم رعایت الزام مربوطه یا عدم ارائه مدارکی دال بر رعایت الزام مربوطه است. درخصوص شرکت‌های همسان (مانند شرکت‌های آب منطقه‌ای، پالایش گاز و...) ذکر این نکته ضروری است که عناوین درج شده برای این گروه از شرکت‌ها، عناوینی هستند که از اهمیت یا شیوع بالاتری در میان این شرکت‌ها برخوردار بوده‌اند.

۱. شرکت‌های حوزه نفت^۱

۱-۱. شرکت نفت فلات قاره ایران

- عدم عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم اخذ مجوز از سازمان اداری و استخدامی کشور برای به‌کارگیری نیروی انسانی به هر شکل و عنوان در مشاغل و فعالیت‌های دستگاه‌ها.
- عدم واریز درآمدهای ریالی و ارزی خود به حساب‌های متمرکز وجوه ریالی و ارزی نزد بانک مرکزی.
- استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی هر سه ماه به هیئت نظارت قانون مذکور با تأیید بالاترین مقام مسئول دستگاه مرکزی.
- عدم استفاده صرف از نرم‌افزارهای مالی و اداری ثبت شده در شورای عالی انفورماتیک.

۱-۲. شرکت خدمات عمومی، بهداشت صنعتی و خدمات درمانی صنعت نفت

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- انجام نشدن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).

۱. صورت‌های مالی شرکت ملی نفت ایران بدون اظهارنظر حسابرس در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار گرفته است که می‌تواند ناشی از عدم خاتمه حسابرسی یا عدم ارائه نتایج آن به مجلس شورای اسلامی باشد. صورت‌های مالی شرکت نیکو نیز ارائه نشده است. همچنین اظهارنظر حسابرس درخصوص شرکت ملی مهندسی و ساختمان نفت ایران نیز ارائه نشده است.

- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- رعایت نکردن ممنوعیت عقد قرارداد و هرگونه پرداخت مزاد بر تعرفه تعیین شده برای خدمات تشخیصی، بهداشتی و درمانی اعلامی در بسته بیمه پایه سلامت توسط شرکت‌های بیمه تجاری و سازمان بیمه سلامت ایران با اشخاص حقیقی و حقوقی.
- عدم ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- ثبت نشدن اطلاعات کارکنان در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- عدم تعیین، ابلاغ و اعلام حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره موظف و غیرموظف در سه سطح کوچک، متوسط و بزرگ حداکثر ظرف مدت یکماه پس از ابلاغ قانون بودجه سال ۱۳۹۸.
- تصویب نشدن بودجه تفصیلی حداکثر تا پایان آبان‌ماه ۱۳۹۸ توسط مجمع عمومی.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم استفاده صرف از نرم‌افزارهای مالی و اداری ثبت شده در شورای عالی انفورماتیک.

۳-۱. شرکت ملی مناطق نفت‌خیز جنوب

- انجام نشدن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.

۴-۱. شرکت نفت مناطق مرکزی ایران

- عدم ثبت کلیه اموال غیرمنقول در سامانه جامع اطلاعات.
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- واریز نشدن حداقل چهل درصد از هزینه امور پژوهشی خود در مقاطع سه‌ماهه به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم واریز مالیات علی‌الحساب و سود سهام علی‌الحساب بودجه مصوب به‌صورت یک‌دوازدهم در هر ماه.
- ارائه ندادن گزارش عملکرد مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۷)، (۱۶) و (۱۷) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی هر سه ماه به هیئت نظارت قانون مذکور با تأیید بالاترین مقام مسئول دستگاه مرکزی.

۵-۱. شرکت نفت و گاز پارس

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).

- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا و عدم ارائه اطلاعات پرداختی به مدیران به دیوان محاسبات و سازمان بازرسی کل کشور.
- عدم هزینه کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- ثبت و به‌روزرسانی نکردن اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم رعایت سقف عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ برای کمک‌های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم.

۱-۶. شرکت نفت خزر

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.

۱-۷. شرکت مهندسی و توسعه نفت

- عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- ثبت و به‌روزرسانی نمودن اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- عدم تصویب بودجه تفصیلی حداکثر تا پایان آبان‌ماه ۱۳۹۸ توسط مجمع عمومی.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- در اختیار قرار ندادن تمام اطلاعات مربوط به حقوق، فوق‌العاده‌های مستمر و غیرمستمر کارکنان رسمی، پیمانی و قراردادی به سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان اداری و استخدامی و وزارت اقتصاد و دارایی.

۱-۸. سازمان منطقه ویژه اقتصادی انرژی پارس

- عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت کلیه اموال غیرمنقول در سامانه جامع اطلاعات.
- ثبت نکردن حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- ثبت و به‌روزرسانی نکردن اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های

دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.

- اجرا نشدن احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- تصویب نشدن بودجه تفصیلی حداکثر تا پایان آبان‌ماه ۱۳۹۸ توسط مجمع عمومی.
- عدم اخذ مجوز از سازمان اداری و استخدامی کشور برای به‌کارگیری نیروی انسانی به هر شکل و عنوان در مشاغل و فعالیت‌های دستگاه‌ها.

۹-۱. شرکت ملی حفاری ایران

- انجام نشدن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
 - عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی (خزانه‌داری کل کشور)
 - عدم ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
 - عدم ثبت اطلاعات کارکنان در سامانه کارکنان نظام اداری کشور.
 - عدم انجام کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌ها از طریق حساب‌های افتتاح شده نزد بانک مرکزی.
 - عدم واریز حداقل چهل درصد از هزینه امور پژوهشی خود در مقاطع سه‌ماهه به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور.
 - عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
 - ثبت نشدن اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی سازمان اداری و استخدامی.
 - عدم واریز درآمدهای ریالی و ارزی خود به حساب‌های متمرکز وجوه ریالی و ارزی نزد بانک مرکزی.
 - عدم پرداخت مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت مزبور.
 - عدم ارائه گزارش عملکرد مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۷)، (۱۶) و (۱۷) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی هر سه ماه به هیئت نظارت قانون مذکور با تأیید بالاترین مقام مسئول دستگاه مرکزی.
- ۱۰-۱. شرکت‌های بهره‌برداری نفت و گاز (شامل شرکت نفت و گاز اروندان؛ شرکت بهره‌برداری نفت و گاز کارون؛ شرکت بهره‌برداری نفت و گاز گچساران؛ شرکت بهره‌برداری نفت و گاز شرق؛ شرکت بهره‌برداری نفت و گاز غرب؛ شرکت بهره‌برداری نفت و گاز زاگرس جنوبی؛ شرکت بهره‌برداری نفت و گاز آغاچاری؛ شرکت بهره‌برداری نفت و گاز مارون).
- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.

- انجام نشدن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- ثبت و به‌روزرسانی نشدن اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورتجلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم اخذ مجوز از سازمان اداری و استخدامی کشور برای به‌کارگیری نیروی انسانی به هر شکل و عنوان در مشاغل و فعالیت‌های دستگاه‌ها.
- عدم رعایت سقف عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ برای کمک‌های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم.
- عثت نشدن اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- عدم واریز مالیات علی‌الحساب و سود سهام علی‌الحساب بودجه مصوب به‌صورت یک‌دوازدهم در هر ماه.
- هزینه نکردن یک درصد از بودجه مصوب به‌منظور توسعه ورزش همگانی و قهرمانی
- عدم پرداخت مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت مزبور.
- عدم ارائه گزارش عملکرد مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۷)، (۱۶) و (۱۷) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی هر سه ماه به هیئت نظارت قانون مذکور با تأیید بالاترین مقام مسئول دستگاه مرکزی.
- اطلاع‌رسانی عمومی کلیه قوانین و مقررات در دیدارگاه‌های الکترونیک.
- عدم بازنگری و مهندسی مجدد سامانه پاسخگویی به شکایات و مکانیزه نمودن آن.

۱۱-۱. شرکت پایانه‌های نفتی ایران

- انجام نشدن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- ثبت و به‌روزرسانی نشدن اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورتجلسات مجمع در یک زمان مقرر.

- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- در اختیار قرار ندادن تمام اطلاعات مربوط به حقوق، فوق‌العاده‌های مستمر و غیرمستمر کارکنان رسمی، پیمانی و قراردادی به سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان اداری و استخدامی و وزارت اقتصاد و دارایی.

۱-۱۲. شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- ثبت و به‌روزرسانی نشدن اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان در سامانه کارکنان نظام اداری کشور.
- ثبت نکردن اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی سازمان اداری و استخدامی.
- عدم استفاده صرف از نرم‌افزارهای مالی و اداری ثبت شده در شورای عالی انفورماتیک.

۲. شرکت‌های حوزه گاز^۱

۲-۱. شرکت انتقال گاز ایران

- انجام نشدن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی (خزانه‌داری کل کشور).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- اجرا نشدن احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان در سامانه کارکنان نظام اداری کشور.
- عضویت همزمان در زیرمجموعه خود و زیرمجموعه سایر دستگاه‌ها.
- انجام نشدن کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌ها از طریق حساب‌های افتتاح شده نزد بانک مرکزی.

۲-۲. شرکت ملی صادرات گاز ایران

- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.

۱. صورت‌های مالی شرکت ملی گاز ایران بدون اظهارنظر حسابرس در اختیار مجلس شورای اسلامی قرار گرفته است که می‌تواند ناشی از عدم خاتمه حسابرسی یا عدم ارائه نتایج آن به مجلس شورای اسلامی باشد. درخصوص شرکت مجتمع گاز پارس جنوبی نیز هیچ‌یک از موارد بودجه تفصیلی، صورت‌های مالی و اظهارنظر حسابرس ارائه نشده است.

- عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر.

۲-۳. شرکت بازرگانی گاز ایران

- عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی (خزانه‌داری کل کشور).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- اجرا نشدن احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- عدم تعیین، ابلاغ و اعلام حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره موظف و غیرموظف در سه سطح کوچک، متوسط و بزرگ حداکثر ظرف مدت یک‌ماه پس از ابلاغ قانون بودجه سال ۱۳۹۸.
- انجام ندادن کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌ها از طریق حساب‌های افتتاح شده نزد بانک مرکزی.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی سازمان اداری و استخدامی.
- عدم اطلاع‌رسانی عمومی کلیه قوانین و مقررات در دیدارگاه‌های الکترونیک.

۲-۴. شرکت‌های پالایش گاز (شرکت پالایش گاز پارسین؛ شرکت پالایش گاز ایلام؛ شرکت پالایش گاز بیدبلند؛ شرکت پالایش گاز شهید هاشمی‌نژاد - خانگیران؛ شرکت پالایش گاز فجر جم؛ شرکت پالایش گاز سرخون و قشم)

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- انجام نشدن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی (خزانه‌داری کل کشور).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- عدم تعیین، ابلاغ و اعلام حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره موظف و غیرموظف در سه سطح کوچک، متوسط و بزرگ حداکثر ظرف مدت یک‌ماه پس از ابلاغ قانون بودجه سال ۱۳۹۸.
- عدم رعایت ممنوعیت عضویت همزمان در زیرمجموعه خود و زیرمجموعه سایر دستگاه‌ها.

- عدم انجام کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌ها از طریق حساب‌های افتتاح شده نزد بانک مرکزی.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم رعایت سقف عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ برای کمک‌های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- عدم واریز مالیات علی‌الحساب و سود سهام علی‌الحساب بودجه مصوب به صورت یک‌دوازدهم در هر ماه.
- عدم ارائه گزارش مصرف اعتبارات مربوط به تحقیقات هر ماه یک‌بار به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- عدم انتشار فهرست و مشخصات طرح‌ها (پروژه‌ها) در مرجع ذی‌ربط.
- عدم تعیین استاندارد مورد نظر کالا و خدمات مورد نیاز خود و اعلام در سامانه موضوع جزء «۳» بند «ب» ماده (۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی.
- عدم ارائه گزارش عملکرد مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۷)، (۱۶) و (۱۷) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی هر سه ماه به هیئت نظارت قانون مذکور با تأیید بالاترین مقام مسئول دستگاه مرکزی.

۵-۲. شرکت توسعه گاز ایران

- انجام نشدن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم ثبت فهرست طرح‌های پژوهشی و فناوری و پایان‌نامه‌ها و رساله‌های در سامانه «سمات».
- اجرا نشدن احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورتجلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- عدم تعیین، ابلاغ و اعلام حقوق و مزایای مدیران عامل و اعضای هیئت مدیره موظف و غیرموظف در سه سطح کوچک، متوسط و بزرگ حداکثر ظرف مدت یک‌ماه پس از ابلاغ قانون بودجه سال ۱۳۹۸.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- در اختیار قرار ندادن تمام اطلاعات مربوط به حقوق، فوق‌العاده‌های مستمر و غیرمستمر کارکنان رسمی، پیمانی و قراردادی به سازمان برنامه و بودجه کشور، سازمان اداری و استخدامی و وزارت اقتصاد و دارایی.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی سازمان اداری و استخدامی.

۶-۲. شرکت‌های گاز استانی (۳۱ شرکت گاز استانی)

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- انجام نشدن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت کلیه اموال غیرمنقول در سامانه جامع اطلاعات.
- عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی (خزانه‌داری کل کشور).

- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم ثبت فهرست طرح‌های پژوهشی و فناوری و پایان‌نامه‌ها و رساله‌های در سامانه «سمات».
- عدم انجام استعلامات هویت اشخاص حقیقی، کالا و خدمات، دارایی‌های منقول و غیرمنقول (از جمله ملک، وسایل نقلیه و اوراق بهادار) و نشانی مکان‌محور به‌صورت الکترونیکی.
- عدم رعایت ممنوعیت عقد قرارداد و هرگونه پرداخت مزاد بر تعرفه تعیین شده برای خدمات تشخیصی، بهداشتی و درمانی اعلامی در بسته بیمه پایه سلامت توسط شرکت‌های بیمه تجاری و سازمان بیمه سلامت ایران با اشخاص حقیقی و حقوقی.
- ثبت و به‌روزرسانی نشدن اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- عدم تعیین جایگزین کلیه افرادی که براساس شرایط مندرج در دستورالعمل جزء «۲» بند «ط» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۸، شرایط احراز پست‌های مدیریتی را ندارند.
- عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- عدم رعایت هرگونه پاداش سالیانه به اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت‌های دولتی صرفاً براساس افزایش بهره‌وری.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- عدم رعایت ممنوعیت عضویت همزمان در زیرمجموعه خود و زیرمجموعه سایر دستگاه‌ها.
- عدم انجام کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌ها از طریق حساب‌های افتتاح شده نزد بانک مرکزی.
- عدم واریز حداقل چهل درصد از هزینه امور پژوهشی خود در مقاطع سه ماهه به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم تهیه و ارائه صورتحساب دریافت و پرداخت موضوع مواد (۹۵)، (۹۹) و (۱۰۰) قانون محاسبات عمومی کشور.
- عدم اخذ مجوز از سازمان اداری و استخدامی کشور برای به‌کارگیری نیروی انسانی به هر شکل و عنوان در مشاغل و فعالیت‌های دستگاه‌ها.
- عدم رعایت سقف عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ برای کمک‌های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم.
- ثبت نشدن اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- عدم اداره مراکز آموزشی، رفاهی، تفریحی و ورزشی به طریق خودگردان.
- عدم واریز مالیات علی‌الحساب و سود سهام علی‌الحساب بودجه مصوب به‌صورت یک‌دوازدهم در هر ماه.

- عدم ارائه گزارش مصرف اعتبارات مربوط به تحقیقات هر ماه یکبار به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- ارجاع ندادن کار صرفاً به مؤسسات و شرکت‌های ایرانی ثبت شده سامانه متمرکز درج فهرست توانمندی‌های محصولات داخلی
- منتشر نشدن فهرست و مشخصات طرح‌ها (پروژه‌ها) در مرجع ذی‌ربط.
- عدم تعیین استاندارد مورد نظر کالا و خدمات مورد نیاز خود و اعلام در سامانه موضوع جزء «۳» بند «ب» ماده (۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی.
- عدم تأمین کالاها و خدمات مورد نیاز طرح (پروژه) صرفاً از فهرست توانمندی‌های داخلی و ممنوعیت خرید کالاها و خدمات خارجی دارای محصولات مشابه در سامانه توانمندی‌های داخلی.
- عدم اعلام اسامی پیمانکاران پروژه‌ها بلافاصله پس از تعیین به وزارت صنعت، معدن و تجارت.
- پرداخت نکردن مالیات، عوارض، حق بیمه و بیمه بیکاری مربوط به هر صورت وضعیت ظرف مدت حداکثر دو ماه پس از دریافت صورت وضعیت مزبور.
- عدم ارائه گزارش عملکرد مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۷)، (۱۶) و (۱۷) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی هر سه ماه به هیئت نظارت قانون مذکور با تأیید بالاترین مقام مسئول دستگاه مرکزی.
- استفاده نکردن صرف از نرم‌افزارهای مالی و اداری ثبت شده در شورای عالی انفورماتیک.

۳. شرکت‌های حوزه پالایش و پخش فراورده‌های نفتی^۱

۳-۱. شرکت پالایش نفت امام خمینی (ره) شازند

- عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- واریز نکردن درآمدهای ریالی و ارزی خود به حساب‌های متمرکز وجوه ریالی و ارزی نزد بانک مرکزی.

۳-۲. شرکت پالایش نفت آبادان

- عدم انجام تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.

۱. صورتهای مالی شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی ایران بدون اظهار نظر حسابرس در اختیار مجلس قرار گرفته است که می‌تواند ناشی از عدم خاتمه حسابرسی یا عدم ارائه نتایج آن به مجلس شورای اسلامی باشد.

- عدم ثبت اطلاعات کارکنان در سامانه کارکنان نظام اداری کشور.
- عدم تصویب بودجه تفصیلی حداکثر تا پایان آبان ماه ۱۳۹۸ توسط مجمع عمومی.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- اداره نمودن مراکز آموزشی، رفاهی، تفریحی و ورزشی به طریق خودگردان.
- واریز نکردن درآمدهای ریالی و ارزی خود به حساب‌های متمرکز وجوه ریالی و ارزی نزد بانک مرکزی.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از بودجه مصوب به‌منظور توسعه ورزش همگانی و قهرمانی و توسعه زیرساخت‌های ورزشی و امور جوانان با رعایت دستورالعمل‌های اجرایی مربوطه.
- اعلام نکردن اسامی پیمانکاران پروژه‌ها بلافاصله پس از تعیین به وزارت صنعت، معدن و تجارت.
- عدم ارائه گزارش عملکرد مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۷)، (۱۶) و (۱۷) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی هر سه ماه به هیئت نظارت قانون مذکور با تأیید بالاترین مقام مسئول دستگاه مرکزی.

۳-۳. شرکت توسعه صنایع پالایش نفت

- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- مستقر نشدن سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- واریز نکردن مالیات علی‌الحساب و سود سهام علی‌الحساب بودجه مصوب به‌صورت یک‌دوازدهم در هر ماه.
- استفاده نکردن صرف از نرم‌افزارهای مالی و اداری ثبت شده در شورای عالی انفورماتیک.

۳-۴. شرکت ملی پخش فراورده‌های نفتی ایران

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری
- واریز نشدن حداقل ۴۰ درصد از هزینه امور پژوهشی خود در مقاطع سه ماهه به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور.
- عدم اخذ مجوز از سازمان اداری و استخدامی کشور برای به‌کارگیری نیروی انسانی به هر شکل و عنوان در مشاغل و فعالیت‌های دستگاه‌ها.

- رعایت نشدن سقف عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ برای کمک‌های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم.
- استفاده نکردن صرف از نرم‌افزارهای مالی و اداری ثبت شده در شورای عالی انفورماتیک.

۳-۵. شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران

- انجام ندادن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).

- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- ثبت و به‌روزرسانی نکردن اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- عدم تعیین جایگزین کلیه افرادی که براساس شرایط مندرج در دستورالعمل جزء «۲» بند «ط» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۸ شرایط احراز پست‌های مدیریتی را ندارند.
- اجرا نشدن احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورتجلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- تصویب نشدن بودجه تفصیلی حداکثر تا پایان آبان‌ماه ۱۳۹۸ توسط مجمع عمومی.
- عدم رعایت سقف عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ برای کمک‌های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم.

۴. سایر شرکت‌ها^۱

۴-۱. شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل‌ونقل کشور

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- عدم تعیین جایگزین کلیه افرادی که براساس شرایط مندرج در دستورالعمل جزء «۲» بند «ط» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۸ شرایط احراز پست‌های مدیریتی را ندارند.
- عدم تصویب بودجه تفصیلی حداکثر تا پایان آبان‌ماه ۱۳۹۸ توسط مجمع عمومی.

۴-۲. شرکت راه‌آهن جمهوری اسلامی ایران

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- عدم ثبت کلیه اموال غیرمنقول در سامانه جامع اطلاعات.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم مصرف معادل رقم مندرج در ستون «وجوه اداره شده» در ردیف بودجه خود با هدف توانمندسازی و توسعه مشارکت بخش خصوصی.
- استفاده نکردن صرف از نرم‌افزارهای مالی و اداری ثبت شده در شورای عالی انفورماتیک.

۱. صورت‌های مالی و اظهارنظر شرکت مادر تخصصی سرمایه‌گذاری‌های خارجی ارائه نشده است. در خصوص سازمان بنادر و دریانوردی تخلفی در اظهار نظر حسابرس ثبت نشده است.

۴-۳. شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران

- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- مستقر نشدن سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.

۴-۴. شرکت ارتباطات زیرساخت

- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- ارائه ندادن گزارش مصرف اعتبارات مربوط به تحقیقات هر ماه یک‌بار به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- عدم مصرف معادل رقم مندرج در ستون «وجوه اداره شده» در ردیف بودجه خود با هدف توانمندسازی و توسعه مشارکت بخش خصوصی.

۴-۵. سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- انجام ندادن کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌ها از طریق حساب‌های افتتاح شده نزد بانک مرکزی در ۹ ماهه ابتدای سال.
- عدم رعایت ممنوعیت دریافت سود از حساب‌های بانکی.
- عدم استقرار سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.

۴-۶. سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران

- عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی (خزانه‌داری کل کشور).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم تعیین جایگزین کلیه افرادی که براساس شرایط مندرج در دستورالعمل جزء «۲» بند «ط» تبصره «۲» قانون بودجه سال ۱۳۹۸ شرایط احراز پست‌های مدیریتی را ندارند.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان در سامانه کارکنان نظام اداری کشور.
- ثبت نشدن اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی سازمان اداری و استخدامی.

۴-۷. شرکت ملی صنایع پتروشیمی

- انجام نشدن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی (خزانه‌داری کل کشور).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- اجرا نشدن احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورتجلسات مجمع در یک زمان مقرر.

۴-۸. شرکت ملی پست جمهوری اسلامی ایران

- عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی (خزانه‌داری کل کشور).
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- عدم تهیه و ارائه صورتحساب دریافت و پرداخت موضوع مواد (۹۵)، (۹۹) و (۱۰۰) قانون محاسبات عمومی کشور

۴-۹. شرکت بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- عدم اجرای احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورتهای مالی و به امضا رساندن صورتجلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- مستقر نشدن سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.

۴-۱۰. صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک

- انجام نشدن کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌ها از طریق حساب‌های افتتاح شده نزد بانک مرکزی.
- مستقر نشدن سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- ثبت نکردن اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی سازمان اداری و استخدامی.

۴-۱۱. صندوق ضمانت صادرات ایران

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- ثبت نشدن حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم استعلامات هویت اشخاص حقیقی، کالا و خدمات، دارایی‌های منقول و غیرمنقول (از جمله ملک، وسایل نقلیه و اوراق بهادار) و نشانی مکان‌محور به‌صورت الکترونیکی و براساس مفاد نقشه جامع دولت الکترونیک کشور.

- اجرا نشدن احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورتهای مالی و به امضا رساندن صورتجلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- مستقر نشدن سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم واریز مالیات علی‌الحساب و سود سهام علی‌الحساب بودجه مصوب به‌صورت یک‌دوازدهم در هر ماه.
- عدم اطلاع‌رسانی عمومی کلیه قوانین و مقررات در دیدارگاه‌های الکترونیک.

۴-۱۲. شرکت‌های آب منطقه‌ای (شامل ۱۵ شرکت)

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- انجام ندادن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت کلیه اموال غیرمنقول در سامانه جامع اطلاعات.

- عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی (خزانه‌داری کل کشور).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه‌کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- رعایت نشدن ممنوعیت عقد قرارداد و هرگونه پرداخت مازاد بر تعرفه تعیین شده برای خدمات تشخیصی، بهداشتی و درمانی اعلامی در بسته بیمه پایه سلامت توسط شرکت‌های بیمه تجاری و سازمان بیمه سلامت ایران با اشخاص حقیقی و حقوقی.
- عدم ثبت و به‌روزرسانی اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- اجرا نشدن احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- عدم رعایت پرداخت هرگونه پاداش سالیانه به اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت‌های دولتی صرفاً براساس افزایش بهره‌وری.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- انجام ندادن کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌ها از طریق حساب‌های افتتاح شده نزد بانک مرکزی.
- مستقر نشدن سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم اخذ مجوز از سازمان اداری و استخدامی کشور برای به‌کارگیری نیروی انسانی به هر شکل و عنوان در مشاغل و فعالیت‌های دستگاه‌ها.
- رعایت نکردن پرداخت حداکثر معادل یک ماه حقوق و مزایای مندرج در احکام کارگزینی به‌عنوان پاداش در صورت وجود اعتبار در سقف اعتبارات تخصیص‌یافته دستگاه اجرایی.
- عدم رعایت سقف عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ برای کمک‌های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم.
- ثبت نشدن اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- عدم تعیین تکلیف وجوه دریافتی از محل اعتبارات طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای انتفاعی.
- عدم رعایت هزینه‌کرد براساس «قانون نحوه هزینه‌کرد اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنا هستند مصوب سال ۱۳۶۴».
- عدم ارائه گزارش مصرف اعتبارات مربوط به تحقیقات هر ماه یک‌بار به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- ارجاع ندادن کار صرفاً به مؤسسات و شرکت‌های ایرانی ثبت شده سامانه متمرکز درج فهرست توانمندی‌های محصولات داخلی
- عدم انتشار فهرست و مشخصات طرح‌ها (پروژه‌ها) در مرجع ذی‌ربط.
- عدم تعیین استاندارد مورد نظر کالا و خدمات مورد نیاز خود و اعلام در سامانه موضوع جزء «۳» بند

- «ب» ماده (۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی.
- اعلام نشدن اسامی پیمانکاران پروژه‌ها بلافاصله پس از تعیین به وزارت صنعت، معدن و تجارت.
- عدم ارائه گزارش عملکرد مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۷)، (۱۶) و (۱۷) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی هر سه ماه به هیئت نظارت قانون مذکور با تأیید بالاترین مقام مسئول دستگاه مرکزی.
- استفاده نکردن صرف از نرم‌افزارهای مالی و اداری ثبت شده در شورای عالی انفورماتیک.

۱۳-۴. شرکت‌های برق منطقه‌ای (شامل ۱۱ شرکت)

- عملیاتی نمودن چرخه مدیریت بهره‌وری با هماهنگی سازمان ملی بهره‌وری و ارائه گزارش سالیانه به آن.
- انجام ندادن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت کلیه اموال غیرمنقول در سامانه جامع اطلاعات.
- عدم مسدودسازی کلیه حساب‌های بانکی و تمرکز حساب‌ها نزد بانک مرکزی (خزانه‌داری کل کشور).
- ثبت نشدن حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم هزینه کرد یک درصد از هزینه‌های غیرعملیاتی برای امور پژوهشی و توسعه فناوری.
- عدم رعایت ممنوعیت عقد قرارداد و هرگونه پرداخت مازاد بر تعرفه تعیین شده برای خدمات تشخیصی، بهداشتی و درمانی اعلامی در بسته بیمه پایه سلامت توسط شرکت‌های بیمه تجاری و سازمان بیمه سلامت ایران با اشخاص حقیقی و حقوقی.
- ثبت و به‌روزرسانی نشدن اطلاعات شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سامانه یکپارچه اطلاعات شرکت‌های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی.
- اجرا نشدن احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر.
- رعایت نشدن پرداخت هرگونه پاداش سالیانه به اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل شرکت‌های دولتی صرفاً براساس افزایش بهره‌وری.
- عدم انجام کلیه دریافت‌ها و پرداخت‌ها از طریق حساب‌های افتتاح شده نزد بانک مرکزی.
- مستقر نشدن سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.
- عدم تهیه و ارائه صورتحساب دریافت و پرداخت موضوع مواد (۹۵)، (۹۹) و (۱۰۰) قانون محاسبات عمومی کشور.
- عدم اخذ مجوز از سازمان اداری و استخدامی کشور برای به‌کارگیری نیروی انسانی به هر شکل و عنوان در مشاغل و فعالیت‌های دستگاه‌ها.
- رعایت نکردن پرداخت حداکثر معادل یک ماه حقوق و مزایای مندرج در احکام کارگزینی به‌عنوان

پاداش در صورت وجود اعتبار در سقف اعتبارات تخصیص یافته دستگاه اجرایی.

- عدم رعایت سقف عملکرد بودجه سال ۱۳۹۷ برای کمک‌های رفاهی مستقیم و غیرمستقیم.
- عدم ثبت اطلاعات کارکنان رسمی، پیمانی و قرارداد کار معین در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- عدم تعیین تکلیف وجوه دریافتی از محل اعتبارات طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای انتفاعی.
- رعایت اداره نمودن مراکز آموزشی، رفاهی، تفریحی و ورزشی به طریق خودگردان.
- عدم واریز مالیات علی‌الحساب و سود سهام علی‌الحساب بودجه مصوب به صورت یک‌دوازدهم در هر ماه.
- عدم رعایت هزینه‌کرد براساس «قانون نحوه هزینه‌کرد اعتباراتی که به موجب قانون از رعایت قانون محاسبات عمومی و سایر مقررات عمومی دولت مستثنا هستند مصوب سال ۱۳۶۴».

- ارائه ندادن گزارش مصرف اعتبارات مربوط به تحقیقات هر ماه یک‌بار به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور.
- ارجاع ندادن کار صرفاً به مؤسسات و شرکت‌های ایرانی ثبت شده سامانه متمرکز درج فهرست توانمندی‌های محصولات داخلی

- عدم انتشار فهرست و مشخصات طرح‌ها (پروژه‌ها) در مرجع ذی‌ربط.
- عدم تعیین استاندارد مورد نظر کالا و خدمات مورد نیاز خود و اعلام در سامانه موضوع جزء «۳» بند «ب» ماده (۴) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی.
- عدم ارائه گزارش عملکرد مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۷)، (۱۶) و (۱۷) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی هر سه‌ماه به هیئت نظارت قانون مذکور با تأیید بالاترین مقام مسئول دستگاه مرکزی.

- استفاده نکردن صرف از نرم‌افزارهای مالی و اداری ثبت شده در شورای عالی انفورماتیک.

۴-۱۴. صندوق توسعه صنایع دریایی

- انجام ندادن تمامی مراحل معاملات از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد).
- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- عدم رعایت پرداخت حداکثر معادل یک‌ماه حقوق و مزایای مندرج در احکام کارگزینی به‌عنوان پاداش در صورت وجود اعتبار در سقف اعتبارات تخصیص یافته دستگاه اجرایی.
- عدم مصرف معادل رقم مندرج در ستون «وجوه اداره شده» در ردیف بودجه خود با هدف توانمندسازی و توسعه مشارکت بخش خصوصی.

۴-۱۵. صندوق بیمه محصولات کشاورزی

- عدم ثبت حقوق و مزایای کارکنان در سامانه ثبت حقوق و مزایا.
- اجرا نشدن احکامی همچون اخذ تأییدیه بودجه از وزارت امور اقتصادی و دارایی، برگزاری مجمع عمومی برای تصویب صورت‌های مالی و به امضا رساندن صورت‌جلسات مجمع در یک زمان مقرر.

- عدم ثبت اطلاعات کارکنان در پایگاه اطلاعاتی نظام اداری.
- عدم رعایت ممنوعیت عضویت همزمان در زیرمجموعه خود و زیرمجموعه سایر دستگاه‌ها.
- عدم واریز حداقل ۴۰ درصد از هزینه امور پژوهشی خود در مقاطع سه‌ماهه به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور.
- مستقر نشدن سیستم حسابداری قیمت تمام شده در راستای اجرای بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد.

۱۶-۴. صندوق توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی

- عدم ارائه صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای.
- منظور نمودن سود سهام دولت در صندوق‌های بخش کشاورزی برای افزایش سرمایه دولت.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۷۷۳۲

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۴۰۰ کل کشور بررسی نظرات حسابرسان در مورد صورت‌های مالی سال ۱۳۹۸ شرکت‌های دولتی

نام معاونت: مطالعات بخش عمومی (گروه شرکت‌های دولتی و مؤسسات عمومی)

تهیه و تدوین کنندگان: مهتاب قراخانو، حسین زندی

ناظران علمی: سیدعلی روحانی، سیدمحمدحسین فاطمی

واژه‌های کلیدی:

۱. بودجه
۲. لایحه بودجه سال ۱۴۰۰
۳. شرکت‌های دولتی
۴. حسابرسی
۵. صورت‌های مالی

تاریخ انتشار: ۱۳۹۹/۱۱/۱۵